
Geert De Meyer
Arteveldehogeschool, Gent
Contact: geert.demeyer@arteveldehs.be

Creativiteit is geen zwart gat: structuur in de chaos.

www.ezels-oor.be

1. Inleiding

Ezelsoor wil, door middel van verhalen, creativiteit en verbeelding stimuleren bij leerlingen in het (w)onderwijs. In deze sessie zal, aan de hand van voorbeelden, geprobeerd worden om aan te tonen hoe creativiteit en structuur elkaar ondersteunen en versterken.

“Kas woont samen met zijn moeder en vader in een grote Russische stad. Het lijkt wel of het er altijd winter is. Het hele jaar door ruimen bulldozers er sneeuw en schaatsen kinderen op de vijvers in de stadsparken. De papa van Kas is de baas van een grote machinefabriek. De mama van Kas is een dierendokter. Kas is dol op boeken lezen en weet alles over de ruimte. Hij weet bijvoorbeeld dat Pluto een dwergplaneet is en dat Saturnus meer dan

één maan heeft. Op school verveelt Kas zich soms en dan droomt hij over meteoren en sterren. Achteraan in de klas van Kas zit Ivan. Kas vindt hem geen leuk jongetje, eigenlijk vindt hij Ivan zelfs een verschrikkelijk jongetje. Ivan vertelt dat hij ook over meteoren en sterren droomt, en dat hij een echte raket heeft, maar daar gelooft Kas natuurlijk niks van. Anna Stasia is Kas' beste vriendinnetje omdat ze niet zo flauw doet als de andere meisjes uit zijn klas. Als meneer Aleksei, de buurman van Kas, op reis gaat, vraagt hij Kas om op zijn huis en op vogel Toek te passen. Vogel Toek is de toekan van meneer Aleksei en een echte kwebbelkont. De volgende dag, wanneer Kas op zoek gaat naar zaadjes voor vogel Toek, ontdekt hij achterin het huis van meneer Aleksei een schuurtje en in dat schuurtje staat een spoetnik! Op school vertelt Kas Anna over het schuurtje en de spoetnik. Na school gaan ze samen op onderzoek”.

2. Wie (werkt er bij *Ezelsoor*)?

- Geert De Meyer, docent lerarenopleiding Arteveldehogeschool;
- Sebastiaan Leenaert, docent lerarenopleiding Arteveldehogeschool en jeugdauteur (www.sebastiaanleenaert.com);
- Jorge De Wintere, meester in de grafische kunsten (www.studiogeorge.be);
- Pascale Pettersson, illustratrice (www.pulpzusje.be).

3. Wat?

Ezelsoor geeft workshops om leerlingen van allerlei pluimage (kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs A-stroom, B-stroom, aso, bso, tso, buso, etc.) op een originele en aanschouwelijke manier mee te sleuren in het schrijven van een verhaal.

Verhalen (schrijven) zit duidelijk in de lift. Verhalen zorgen ervoor dat we onze creativiteit en fantasie de vrije loop laten. Ze dwingen ons om *out of the box* te denken. Ze werken pedagogisch en therapeutisch. Verhalen zijn een metafoor voor het leven. We proberen iets, gaan voor een uitdaging, het lukt misschien niet onmiddellijk, we krijgen hulp van een mentor, overwinnen hindernissen en slagen uiteindelijk al dan niet in ons doel. Heel vaak zijn verhalen gebaseerd op de blauwdruk van de heldencyclus (Campbell, *The hero with a thousand faces*; Propp, *De narratologie van het volkssprookje*) en een vereenvoudigde versie van deze structuur helpt leerlingen om hun verhaal vorm te geven.

4. Hoe?

In interactieve, inductieve workshops rond de figuur van *Kosmonaut Kas* leren de leerlingen de bouwstenen van een (kort) verhaal kennen en gebruiken. Er wordt gebruikgemaakt van videomateriaal en van aantrekkelijk didactisch materiaal, zoals een grondvlak van negen vierkante meter en uitgesneden personages. In de *Ezelsoor*-workshops worden, aan de hand van tastbare puzzels, verhaalelementen geïntroduceerd die leerlingen als kapstokken gebruiken om er hun fantasie aan op te hangen.

5. Waarom?

(Taalzwakkere) leerlingen bedenken/schrijven een verhaal en beleven een succeservaring. Die succeservaring is het allerbelangrijkste, maar daarnaast zijn er nog tal van andere doelen. Door het schrijven, praten en verzinnen wordt de taalvaardigheid van (taalzwakkere) leerlingen aangescherpt. De organisatie van die activiteiten zorgt ervoor dat de leerlingen in team werken en dus onbewust hun sociale vaardigheden oefenen.

Binnen een dergelijk verhaalproject zijn de kansen tot vakoverschrijdend werken evident. Inhouden, vaardigheden en attitudes worden binnen de context van het aangeboden verhaal eventueel verder uitgespit. Samenwerking met een schoolvak als ‘Plastische Opvoeding (PO)’ en ‘Technologische Opvoeding (TO)/Techniek’ is hierbinnen een meerwaarde.

Het lijkt misschien interessanter om de leerlingen volledig *carte blanche* te geven, om hen een verhaal te laten verzinnen *ab ovo*. De ervaring leert echter dat het voor zowel de leerlingen als voor de leerkracht interessant is om te vertrekken vanuit een aangeboden *framework*. De setting, gevisualiseerd door het tastbare materiaal geeft beiden houvast en inspireert. Ook voor leerlingen uit de OnthaalKlas Anderstalige Nieuwkomers (OKAN) en voor ‘taalbadders’ blijkt dit stimulerend.

6. Literatuuronderwijs

Illustraties: © Jorge De Wintere

Concept & tekst Ezelsoor: Sebastiaan Leenaert & Geert De Meyer